De tijd van koningin Juliana

Binnenland

Voormalige rooms-katholieke kerk in Gorinchem

Jos sjokt achter de anderen aan door de oude winkelstraat. 'Hé, dit is een kerk. Wat een brievenbussen naast de voordeur! Hoe kan dat?' Dan ziet Jos de verbouwde ramen met gordijnen ervoor. 'Mam, kijk eens, hier wonen mensen in de kerk.' 'Ja', antwoordt moeder verdrietig, 'dit kerkgebouw wordt niet meer gebruikt voor de eredienst. Nu hebben ze er appartementen in gebouwd.' 'Waarom stond het leeg, mam?' 'Even verder lopen, Jos, dan zien we het antwoord op de winkelruit: Elke zondag geopend.' 'Veel mensen willen niets meer van God en Zijn dienst weten,' zegt vader.

Het herstel van Nederland

Koepelgevangenis in Breda, waar bekende oorlogsmisdadigers opgesloten zaten

Oorlogsmisdadigers gestraft

Na de bevrijding werden NSB'ers en andere 'foute' Nederlanders opgesloten in zo'n 200 kazernes, kampen en forten. Tot 1951 waren speciale rechtbanken bezig de ruim honderdduizend gevangenen te berechten. Anton Mussert en andere grote oorlogsmisdadigers werden ter dood veroordeeld.

In dezelfde tijd kregen ook in het Duitse Neurenberg de belangrijkste nazi's de doodstraf of levenslange gevangenisstraf.

Detail van portret van Koningin Juliana, Sierk Schröder

Amerikaanse tractor die verscheept werd naar Nederland

De Amercentrale in Geertruidenberg werd gebouwd met Marshallhulp

Wederopbouw

In de oorlog waren havens en bruggen verwoest. Fabrieken en huizen lagen in puin. Door leed en voedseltekorten waren mensen verzwakt. Hoe moest ons land weer opgebouwd worden? De Amerikaanse minister van Buitenlandse Zaken, George Marshall, kwam West-Europa voor de wederopbouw te hulp. Nederland kreeg vanuit het Marshallplan veel geld om bijvoorbeeld machines en tractoren te kopen en fabrieken en bruggen te bouwen.

Juliana koningin

Na vijftig regeringsjaren trad koningin Wilhelmina in 1948 af. Haar enig kind, prinses Juliana, werd ingehuldigd als koningin. Met haar gezin bleef ze

Het koninklijk gezin op het balkon van het Paleis op de Dam na de inhuldiging van koningin Juliana

Paleis Het Loo in Apeldoorn

Koningin Juliana met de regalia: kroon, rijksappel en scepter

Verwoest door de watersnoodramp

wonen op paleis Soestdijk. Koningin Wilhelmina, die weer prinses werd genoemd, nam haar intrek op paleis Het Loo in Apeldoorn. In 1962 overleed zij, waarna ze werd bijgezet in de Nieuwe Kerk in Delft.

Watersnoodramp

In de nacht van 31 januari op 1 februari 1953 stond er een zware noordwesterstorm. Bovendien was het springvloed. Op tientallen plaatsen in Zuidwest-Nederland braken de dijken door. Een aantal Zeeuwse eilanden en delen van Noord-Brabant en Zuid-Holland liepen onder water. Er kwamen 1836 mensen om. Tienduizenden dieren verdronken en talloze huizen en boerderijen raakten beschadigd. Hulpverleners evacueerden mensen en vee. Vanuit heel Nederland stroomden geld en goederen binnen om de slachtoffers te helpen. Noorwegen en andere Scandinavische landen schonken zelfs houten woningen.

Een gedenksteen herinnert aan de waterstand op 1 februari 1953

Een Noorse geschenkwoning op Schouwen-Duiveland

Uw oordelen

Zondag 25 januari 1953. In het Zeeuwse Stavenisse voelde ouderling J.W. Slager zich gedrongen een preek te lezen van oudvader ds. Smytegelt over Psalm 119:120: ‘Het haar mijns vleses is te berge gerezen van verschrikking voor U, en ik heb gevreesd voor Uw oordelen.’ Een week later gingen deze woorden voor de hoorders in vervulling. De stormvloed verwoestte het dorp en 153 dorpsgenoten vonden de dood in de golven.

Het Deltaplan

Na de Watersnoodramp van 1953 werd het Deltaplan uitgevoerd.

- Dijken en duinen langs de kust werden verstevigd en verhoogd;
- Dammen en sluizen sloten de zeearmen af tegen overstromingen;
- Er kwam meer zoetwater voor de landbouw;
- Door bruggen en dammen werd Zeeland beter bereikbaar voor het verkeer.

In 1986 waren de wereldberoemde Deltawerken klaar.

De Oosterscheldekering (1986) is onderdeel van de Deltawerken

Een tijd van welvaart

Sociale wetten

In 1956 kwam onder minister-president Willem Drees de Algemene Ouderdomswet (AOW) tot stand. Voortaan kregen alle Nederlanders van 65 jaar en ouder elke maand een geldbedrag om van te leven. Ook voor werklozen, zieken en arbeidsongeschikten kwamen er betere sociale wetten.

Willem Drees

Aardgas

De Nederlandse Aardolie Maatschappij ontdekte in 1959 bij Slochteren een grote gasbel. In snel tempo liet de regering pijpleidingen aanleggen. Heel Nederland kon gebruik maken van deze brandstof. De regering verkocht ook gas aan het buitenland. Dat leverde veel geld op. Jaren later kwamen de inwoners van Groningen achter het nadeel van de gaswinning. Door bodemdaling vinden regelmatig aardbevingen plaats en raken gebouwen beschadigd.

Gaswinning in Groningen

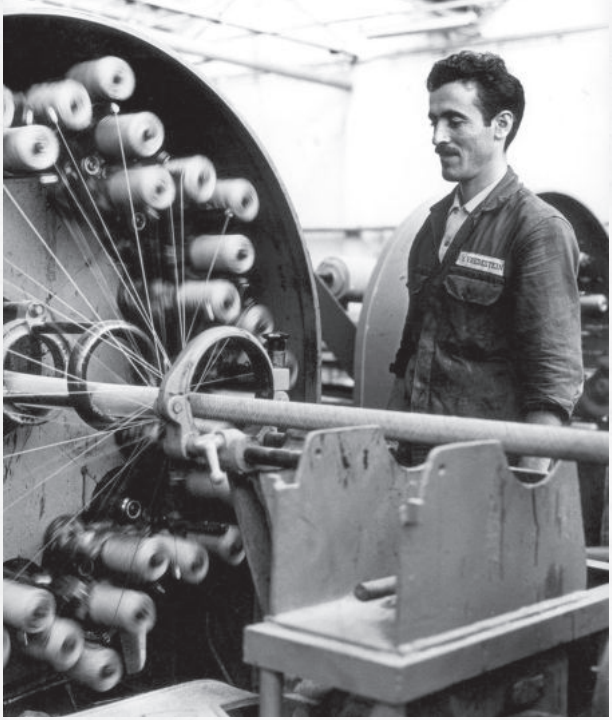

Een Turkse gastarbeider in een Nederlandse fabriek

Gastarbeiders

Door de uitbreiding van de industrie ontstond er in de jaren zestig een tekort aan arbeidskrachten. Daarom gingen grote bedrijven hun personeel in landen als Spanje, Marokko, Griekenland en Turkije werven. Ze werden ‘gastarbeiders’ genoemd. Zij woonden eerst in pensions. Later kwamen ook hun vrouwen en kinderen naar ons land, zodat ze hier met hun gezin bleven wonen.

Schoonmaker op Schiphol

Süleymaniye-moskee, Tilburg

Komst van de moskee

Turkse en Marokkaanse gastarbeiders waren vaak moslim. Zij wilden ook in Nederland hun gebedshuizen. De eerste moskee werd in 1955 in Den Haag gebouwd. Nu zijn er zo'n 500 moskeeën in ons land.

Televisie

Televisiekijken konden Nederlanders voor het eerst rond 1950. Steeds meer mensen kochten een televisietoestel, waardoor televisiekijken een belangrijke vorm van vrijetijdsbesteding is geworden. De programma's hebben vaak vermaak of sport als onderwerp. Ze zijn veelal in strijd met Gods Woord en Zijn Wet.

Een tijd van opstand

Protestacties

Groepen jongeren voerden vanaf 1965 in Amsterdam provocerende acties. Zij lokten politieoptreden uit door onrust te stoken. De provo's hoopten dat het gezag in zou storten. Bij het huwelijk van prinses Beatrix en prins Claus in 1966 gooiden ze met rookbommen. De meeste Nederlanders waren verontwaardigd over het optreden van de protesterende jongelui. Maar onder de jeugd vonden de onbijbelse ideeën van de provo's weerklank. Studenten bezetten bijvoorbeeld universiteitsgebouwen en eisten medezeggenschap. Na enkele jaren hielden de protesten op, maar de geest van opstand en protest bleef doorwerken in ons land.

Provo's in Rotterdam

Jeugdcultuur

De jongeren uit de jaren zestig waren na de oorlog geboren. Hun ouders hadden honger en armoede geleden, maar zij groeiden op in welvaart. Zij gingen hun geld uitgeven aan drank en brommers. Ze luisterden naar Engelse en Amerikaanse popmuziek. Er ontstond een jeugdcultuur waarin ongehoorzaamheid, drugs en seks verheerlijkt werden.

Zündapp bromfietsen uit de jaren zestig

De bevestiging van het huwelijk van prinses Beatrix en prins Claus in de Westerkerk te Amsterdam

Kasteel Drakensteyn

Huwelijk van prinses Beatrix

Prinses Beatrix trouwde in 1966 met de Duitser Claus von Amsberg. Het echtpaar ging wonen op kasteel Drakensteyn in Lage Vuursche. Ze ontvingen drie kinderen: Willem-Alexander (1967), Friso (1968-2013) en Constantijn (1969).

Mensen gingen in hun vrije tijd sporten

Utrecht, bij de Domtoren

Kerk en Bijbel

Kerkverlating

Vroeger was de zondag in ons land een rustdag. Veel mensen gingen die dag naar de kerk. Dat alles veranderde. Er kwam een vrije zaterdag. Mensen verdienden meer geld. Ze gingen winkelen, sporten en uitstapjes maken. Ze lieten zien dat zij het goed hadden. Door deze welvaart vonden de mensen de dienst van God minder belangrijk. Ook op zondag wilden zij tijd voor zichzelf.
Door de kerkverlating worden kerkgebouwen gesloopt of omgebouwd tot woningen, winkels of kantoren. Ook kozen steeds meer mensen ervoor om zich na hun overlijden te laten cremeren in plaats van begraven te worden.

Nieuwe Bijbelvertalingen

Sinds 1637 werd in kerk en huis de Statenvertaling gelezen. Deze vertaling wilde het spreken van God in de Hebreeuwse en Griekse taal zo nauwkeurig mogelijk in het Nederlands weergeven.
Vanaf 1911 was een commissie bezig een nieuwe Bijbelvertaling voor te bereiden. Deze ging meer uit van het Nederlands dan van de grondtalen. In 1951 was de nieuwe Bijbelvertaling klaar. Daarna verschenen er nog vele andere vertalingen, zoals de Nieuwe Bijbelvertaling in 2004.

Schoolkinderen in Zimbabwe lezen de Bijbel

Crematie

Crematie of lijkverbranding vindt plaats in een crematorium. De as wordt meestal in een urn, een grafvaas, gedaan. Mensen kiezen voor deze heidense gewoonte om allerlei redenen. Velen geloven niet in de wederopstanding der doden.

Reformatorisch Dagblad

Omdat bestaande christelijke dagbladen steeds minder rekening hielden met Gods Woord, verscheen vanaf 1971 het Reformatorisch Dagblad. Naast nieuws en informatie is er veel aandacht voor het kerkelijk leven. Er worden geen verslagen in opgenomen van sportwedstrijden, theatervoorstellingen, popfestivals en dergelijke. Elk jaar houdt de krant een financiële actie voor buitenlandse christenen die het moeilijk hebben.

Gereformeerde Bijbelstichting

De Gereformeerde Bijbelstichting (GBS) werd in 1966 opgericht. Deze stichting wil de Bijbel in de Statenvertaling voor ons volk behouden. De GBS werkt samen met Trinitarian Bible Society (TBS) om Bijbels en Bijbelgedeelten overal ter wereld te verspreiden.

Reformatorische scholen

In de jaren zestig werden de grote protestantse kerken over het algemeen moderner in leer en leven. Ook veel christelijke scholen gingen hierin mee. Bij een aantal ouders gaf dit zorg en verdriet. Daarom werden in de jaren zeventig reformatorische scholen opgericht.